

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst
RT I 1995, 91, 1589

Nigula looduskaitseala kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine

Vastu võetud 30.11.1995 nr 358

Kaitstavate loodusobjektide seaduse (RT I 1994, 46, 773) paragrahvi 5 lõike 4 ja paragrahvi 6 alusel Vabariigi Valitsus määrab:

1. Kinnitada:

- 1) Nigula looduskaitseala kaitse-eeskiri (juurde lisatud);
- 2) Nigula looduskaitseala välispiiri kirjeldus (juurde lisatud).

2. Kehtestada, et Nigula looduskaitseala valitsejaks on Nigula Looduskaitseala direktor.

3. Keskkonnaministeeriumil esitada Rahandusministeeriumile ettepanekud maamaksu korrigeerimise kohta tulenevalt käesoleva määruse punktist 1.

4. Tunnistada kehtetuks Eesti NSV Ministrite Nõukogu 24. septembri 1979. a. määruse nr. 497 «Looduskaitsealade edasise väljaarendamise kohta» (ENSV Teataja 1979, 43, 521) punkti 2 alapunktid 2 ja 5 ning lisa nr. 1 punktid 1 ja 2.

Peaminister Tiit VÄHI
Keskkonnaminister Villu REILJAN

Riigikantsleji sekretariaadi direktor
riigisekretäri ülesannetes Imre SILL

Kinnitatud
Vabariigi Valitsuse 30. novembri 1995. a.
määrusega nr. 358

Nigula looduskaitseala kaitse-eeskiri

I. ÜLDSÄTTED

1. Nigula looduskaitseala (edaspidi *looduskaitseala*) moodustati Eesti NSV Ministrite Nõukogu 11. juuli 1957. a. määrusega nr. 242 (ENSV Teataja 1957, 14, 125) ning reorganiseeriti Eesti NSV Ministrite Nõukogu 24. septembri 1979. a. määrusega nr. 497 (ENSV Teataja 1979, 43, 521) ja 1994. aastal tulenevalt kaitstavate loodusobjektide seadusest (RT I 1994, 46, 773). Looduskaitsealamaa-ala on võetud riikliku kaitse alla.
2. Looduskaitseala kaitse tugineb Eesti Vabariigi seadustele, Vabariigi Valitsuse ja keskkonnaministri määrustele ning teistele õigusaktidele.
3. Looduskaitseala on loodud soostiku ja seda ümbritsevate metsadesäilitamiseks looduslikus olekus ning looduslike elukoosluste dünaamikauurimiseks, tagades protsesside loodusliku kulgemise.
4. Looduskaitseala maa-ala on määratletud «Nigula looduskaitsealavälispiiri kirjeldusega».
5. Looduskaitseala maa-ala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale jamajandustegevuse piiramise astmele kolmeks vööndiks: loodusreservaadiks, sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.
6. Kõikide vööndite ja alavööndite, samuti kohustustega koormatavate alade piirid kantakse riiklikusse maakatastrisse.
7. Looduskaitseala ja tema vööndite piiride kirjeldus on koostatud tagastatud talumaade osas seisuga 1. september 1995. a. ja ülejäänud talumaade osas 1939. aasta kinnistukaardi, Urissaare metskonna osas 1986. aastametsakorralduse andmete ning riigiettevõtte Eesti Maauuringud maakasutuskaartide (möötkava 1:10 000) alusel.

II. KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

8. Inimeste viibimine loodusreservaadis ja sätestatud juhtudel kasihtkaitsevööndis on keelatud. Liikumine eramaal johtub asjaõiguseadusest, kusjuures sihtkaitse- ja piiranguvööndis olevad erateed ja -rajad on päikesetõusust päikeseloojanguni avalikuks kasutamiseks. Telkimine, laagrissejäämine ja tuletõrje on lubatud üksnes selleks ettenähtud ja tähistatud paikades.

9. Mootorsõidukitega liiklemine väljaspool selleks ettenähtud teid ning jalgratastega liiklemine väljaspool teid ja radu on looduskaitsealal keelatud, välja arvatud kaitse-eeskirjaga lubatud metsa- ja põllumajandustööde käigus. Veesõidukite kasutamine looduskaitsealal on keelatud.

10. Järelevalve-, pääste- ja teadustööde korraldamine ja tegemine looduskaitsealal toimub Vabariigi Valitsuse kehtestatud korra kohaselt.

11. Metsanduslik tegevus looduskaitsealal toimub kooskõlas looduskaitsepõhimõtete eeldusel, et säilib metsa juhtfunktsioon ning ei kahjustata selle ilmet ja tervistavaid omadusi. Looduskaitsealal lubatavad metsanduslikud tööd määratakse kindlaks vöönditi. Keelatud on lõppraied, uute metsakultuuriderajamine, puhtpuistute kujundamine varem rajatud metsakultuurides, energiapuistute rajamine ning keemiline võsatorje.

12. Looduskaitseala territoorium ei ole jahimaa-ala. Vastavalt vajadusele toimub ulukite arvukuse reguleerimine vöönditi, keskkonnaministri määrusega kinnitatud korra kohaselt.

13. Kalapüük on looduskaitsealal keelatud.

14. Looduskaitseala valitseja nõusolekuta on kogu looduskaitsealal keelatud:

- 1) valla üldplaneeringu, ehitusmääruse ja asula detailplaneerimisprojektining maakorralduskava kinnitamine;
- 2) maa sihtotstarbe muutmine;
- 3) metsakorralduskava kinnitamine;
- 4) tegevusloa väljaandmine, kui seadused ja Vabariigi Valitsuse kehtestatud kord ei sätesta teisiti;
- 5) geoloogilised uuringud;
- 6) veekogude kuju ja veetaseme muutmine, sealhulgas sildade ja truupideraajamine;
- 7) organiseeritud turismi ja massiürituste, sealhulgas spordiüritustekorraldamine;
- 8) kaitsevööndite ja sõjaliste harjutuste korraldamine, kui Vabariigi Valitsuse kehtestatud kord ei sätesta teisiti.

15. Looduskaitseala valitseja nõusoleku saamiseks käesoleva kaitse-eeskirjas ettenähtud juhtudel peab vastava loa taotleja ja projekti võikava kooskõlastuse taotleja esitama looduskaitseala valitsejale kirjalikutaotluse. Looduskaitseala valitseja vastab taotlusele nõusoleku võimotiveeritud keeldumisega ja vajaduse korral omapoolsete tingimuste esitamise gani taotlejale kui ka loa väljaandjale hiljemalt ühe kuu jooksul pärast taotlusesaamist. Sõltumatu (tellitava) ekspertiisi tegemise vajaduse korral on looduskaitseala valitsejal õigus taotlusele vastamist edasi lükata kuniekspertiisiakti saamiseni, informeerides sellest nii nõusoleku taotlejat kui ka loa väljaandjat.

Raieloa taotluse vaatab looduskaitseala valitseja läbi ning annab omanõusoleku või motiveeritud keeldumise ja vajaduse korral esitab omapoolset tingimused kümne päeva jooksul pärast taotluse saamist.

16. Looduskaitseala piires oleva kinnistu võõrandamisel teostab looduskaitsealavalitseja riigi ostueesõigust vastavalt kaitstavate loodusobjektide seaduse paragrahvi 9 lõikele 5.

III. LOODUSRESERVAAT

17. Loodusreservaat on looduskaitseala otsesest inimtegevusest puutumata loodusega maa- või veeala, kus tagatakse looduslike koosluste säilimine üksnes looduslike protsesside tulemusena.

18. Looduskaitsealal on **Urissaare reservaat**, kuhu kuuluvad:

Häädemeeste vallas Urissaare metskonna kvartalid 85, 86, 87 (ainult kvartalite 78 ja 79 vahelise sihi mõttelisest sirgjoonelisest pikendusest läänepoolse jääv osa), 102, 114, 115 (ainult kvartalite 78 ja 79 vahelise sihimõttelise sirgjoonelise pikenduse ja kvartali 115 põhjapiiri lõikepunkti ning kvartali 114 kagunurka ühendavast sirgest loode poole jääv osa).

19. Loodusreservaadis on keelatud:

- 1) majandustegevus ning loodusvarade kasutamine;
- 2) inimeste viibimine, välja arvatud järelevalve-, teadus- ja päästetöödel Vabariigi Valitsuse kehtestatud korra kohaselt.

20. Loodusreservaadi metsad kuuluvad hoiu metsa kategooriasse metsandusliku reservaadi staatuses (juhtfunktsioon – looduskaitse; metsa kui ökosüsteemisäilitamine üksnes looduslike protsesside tulemusena).

21. Loodusreservaadi maa on riigi looduskaitsemaa ning see jäetakse riigiomandisse maareformi seadusega sätestatud korras.

IV. SIHTKAITSEVÖÖND

22. Sihtkaitsevöönd on looduskaitseala osa seal väljakujunenud võikujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

23. Looduskaitseala sihtkaitsevöönd jaguneb mittemajandatavaks jamajandatavaks alavööndiks.

24. Looduskaitsealal on üks sihtkaitsevööndi mittemajandatav alavöönd – **Nigulasihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad:

Häädemeeste vallas Urissaare metskonna kvartalid 68, 69 (ainult eraldised 1–3), 76–84, 87 (ainult kvartalite 78 ja 79 vahelise sihi mõttelisest sirgjoonelisest pikendusest ida poole jääv osa), 88–90 ja 115 (ainult eraldised 10–25 täielikult ja eraldise 8 kvartalite 78 ja 79 vahelise sihi mõttelisesirgjoonelise pikenduse ja kvartali 115 põhjapiiri lõikepunkti ning kvartali 114 kagunurka ühendavast sirgest ida poole jääv osa), 119, 120 (ainulteraldised 1–42 ja 52–58), 121 (ainult eraldised 1–4, 10, 12, 14, 15, 16, 24, 25, 29–32 täielikult ning eraldise 8 põhja-lõunasuunalisest kraavist ida poole jääv osa), 122 ja 123;

Tali vallas Järve järvest lähtuva kraavi paremkaldale jääv maa kuni Uue-Järve talu (6A) piirikupitsani nr. 12. Uue-Järve talu (6A) piirikupitsa nr. 12 ja Urissaare metskonna kvartali 122 eraldise 6 loodenuurga vahelisest sirgestlääne poole jäävate Paru (19), Uue-Paru (19A), Uue-Paru (19B) ja Tipu (59) talude maa.

25. Mittemajandatavas sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus jaloodusvarade kasutamine, välja arvatud järgmine looduskaitseala valitsejaigakordsel nõusolekul lubatav tegevus:

- 1) inimeste viibimine;
- 2) teedele, jalgradadele ja sihtidele langenud puude eemaldamine;
- 3) olemasolevate teede ja jalgradade hooldustööd;
- 4) tehispesade rajamine ja olemasolevate tehispesade korrashoid;
- 5) kvartali 68 eraldistes 5, 6 ja 9 kultuurpuistu erivanuseliseks puistuks kujundamiseks tehtav valikraie;
- 6) marjade ja seente korjamine.

26. Mittemajandatava sihtkaitsevööndi metsad kuuluvad hoiumetsakategooriasse metsandusliku reservaadi staatuses (juhtfunktsioon – looduskaitse; metsa kui ökosüsteemi säilitamine üksnes looduslike protsessid tulemusena).

27. Mittemajandatava sihtkaitsevööndi maa on riigi looduskaitsemaa ning see jäetakse riigi omandisse maareformi seadusega sätestatud korras.

28. Looduskaitsealal on viis sihtkaitsevööndi majandatavat alavööndit:

1) **Laiksaare sihtkaitsevöönd**, mis koosneb kahest lahustükist ja kuhukuuluvad:

Häädemeeste vallas Urissaare metskonna kvartalid 64 (kogu looduskaitsealale jääv osa), 65, 66 ja 67 ning lahustükina kvartalid 69 (ainult eraldised 4–8), 70 ja 71;

2) **Kuuselohe sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad:

Häädemeeste vallas Urissaare metskonna kvartalid 101, 112, 113 ja 118;

3) **Järve sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad:

Häädemeeste vallas Urissaare metskonna kvartal 115 (ainult eraldised 26, 27, 31, 32 ja 34) ja 120 (ainult eraldised 43–51);

Tali vallas Nigula talu (20) (ainult kahe loode-kagusuunalise kraavi vahele jääv osa), Peedu talu (1) (Pikksaare-Peedu teest lääne ja Kõveri kraavist põhjapoole jääv osa), Sillaotsa talu (28) (ainult Rannametsa jõest lääne poole jääv osa), Peratsaare talu (9) (ainult Rannametsa jõest lääne ja lõuna poole jääv osa) ning Ura jõe ja Uue-Järve talu (6A) läänepiiri vahele jääv maa;

4) **Kolbergi sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad:

Häädemeeste vallas Kaubaru talu (21) (ainult metsamaa), Soonidi talu (A82) (ainult metsamaa), Vahenurme talu (A520) (ainult metsamaa), Nigula talu (A521) (Urissaare metskonna kvartalist 120 lääne poole jääv osa), Kolmearu talu (A519) (ainult põhja-lõunasuunalisest kraavist ida poole jääv osa) ja Aaviku talu (A518) (ainult põhja-lõunasuunalisest kraavist ida poole jääv osa), Suuremetsatalu (A517) (ainult metsamaa), Lauka talu (A516) (ainult Urissaare metskonnakvartalist 120 lääne poole jääv metsamaa), talundi 47 lahusmaatükk ning tagavaramaa lit. A ja B osas;

5) **Strupa sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad:

Häädemeeste vallas Urissaare metskonna kvartal 121 (ainult eraldised 5–7, 11, 13, 17–23, 26–28 täielikult ning eraldise 8 põhja-lõunasuunalisest kraavist lääne poole jääv osa talundi A2096 maal) ning Härgmäe talu (85A) (ainult metsamaa), Leppoja talu (A87), Dukkuri talu (3) (ainult metsamaa), Strupeichitalu (4) (ainult metsamaa), Kõrtsi talu (62) lahusmaatükk, Rosti talu (8) (ainult metsamaa) ning kvartali 123 lõunapiiri ja Massiaru–Tuuliku tee vahele jääv maa.

29. Sihtkaitsevööndi majandatavas osas on looduskaitseala valitsejaigakordsel nõusolekul lubatud järgmine tegevus ja loodusvarade kasutamine:

- 1) olemasolevate teede, jalgradade, ehitiste ja õhuliinide hooldustööd;

- 2) uute teede, õhuliinide ja muude kommunikatsioonide rajamine ning uuteehitiste ja rajatiste püstitamine, kusjuures looduskaitseala valitsejal on õigus esitada looduskaitsealastest ja maastikuarhitektuurilistest kaalutlustest lähtuvaid tingimusi ja ettekirjutusi;
- 3) hooldus- ja valikraie, kusjuures looduskaitseala valitsejal on õigusesitada nõudeid raieaja ja tehnoloogia, metsamaterjali väljaveo ning puistulõppkoosseisu ja täiuse osas;
- 4) marjade ja seente korjamine;
- 5) poollooduslike koosluste ilme ja liigilise koosseisu tagamiseks vajaliktegevus nagu niitmine, karjatamine.

30. Sihtkaitsevööndi majandatava alavööndi metsad kuuluvad hoiumetsakategooriasse (juhtfunktsioon – looduskaitse; metsa säilitamine bioloogilise mitmekesisuse ja kaitseala maastikuilme säilitamiseks).

V. PIIRANGUVÖÖND

31. Piiranguvöönd on looduskaitseala majanduslikult kasutatav osa, kus majandustegevuses tuleb arvestada kaitstavate loodusobjektide seaduses ningselle alusel käesolevas kaitse-eeskirjas kehtestatud tingimustega.

32. Looduskaitseala piiranguvöönd jaguneb kaheksaks alavööndiks:

1) **Mäeküla piiranguvöönd**, kuhu kuuluvad:

Häädemeeste vallas Aavistu (A601), Marina (A602), Saareste (A603), Piiri (A608), Hermeste (A609), Nigula (A35) ja Lagasteniidu talu (35B), samuti talude 36 ja 40 maa ning maatüki XXXI looduskaitsealale jääv osa;

2) **Uemaa piiranguvöönd**, kuhu kuuluvad:

Häädemeeste vallas Soo-otsa (A78), Soosilla (A79) (välja arvatud metsamaa), Salumetsa (105), Soobiku (103), Lauka (A516) (välja arvatud metsamaa) ja Suuremetsa talu (A517) maa;

3) **Kaubaru piiranguvöönd**, kuhu kuuluvad:

Häädemeeste vallas Kaubaru (21) (välja arvatud metsamaa), Kaubaru (21a) ning Mäe talu (A591) maa. Lahustükina kuuluvad vööndisse Häädemeeste vallas Aaviku (A518) (ainult põhja-lõunasuunalisest kraavist lääne poole jääv osa) ning Kolmenurga talu (A519) (ainult põhja-lõunasuunalisest kraavist lääne poole jääv osa) maa;

4) **Härgmäe piiranguvöönd**, kuhu kuuluvad:

Häädemeeste vallas Murru (A83), Tammelaane (A84) ja Härgmäe talu (A85) (välja arvatud metsamaa) maa;

5) **Rosti piiranguvöönd**, kuhu kuuluvad:

Häädemeeste vallas Asuja talu (77) ja Rosti talu (8) maa (välja arvatud metsamaa) ning Murru talu (A83) ja Tuule talu (1) lahusmaatükid (välja arvatud metsamaa);

6) **Pikkaare piiranguvöönd**, kuhu kuuluvad:

Tali vallas Künnapuu (19), Künnapuu (19a), Pikksaare Johani (8), Nigula (20) (välja arvatud metsamaa), Pikksaare Peetri (18) ja Luhasaadu talu (21) maa;

7) **Peratsaare piiranguvöönd**, kuhu kuuluvad:

Tali vallas Peedu (1) (Pikkaare–Peedu teest ida ja Kõveri kraavist lõunapoole jääv osa), Sillaotsa (28) (ainult Rannametsa jõest ida poole jääv osa), Peratsaare (9) (ainult Rannametsa jõest ida ja põhja poole jääv osa), Järve (6) (Urissaare metskonna kvartal 115 (ainult eraldised 28, 29, 30 ja 33) ning Urissaare metskonna piirist ida poole jääv osa) ja Uue-Järve talu (6A) maa;

8) **Tuski piiranguvöönd**, kuhu kuuluvad:

Tali vallas Uue-Järve talu (6A) piirikupitsa nr. 12 ja Urissaare metskonnakvartali 122 eraldise 6 loodenuurga vahelisest sirstest ida poole jäävate Paru (19), Uue-Paru (19B) ja Tipu talu (59) maa. Samuti Urissaare metskonna piiristida poole jäävate B40, Lepina (17), Lauri (11), Uue-Lauri (11A) ja Tuule talu (1) maa.

33. Piiranguvööndis on lubatud looduskaitsealastega kooskõlas olev majandustegevus, välja arvatud käesoleva kaitse-eeskirja II osas keelatud järgmine tegevus:

- 1) uute maaparandussüsteemide rajamine;
- 2) veekogude veetaseme muutmine ja nende kallaste kahjustamine;
- 3) maavarade ja maa-ainese kaevandamine ning uute maaparandussüsteemide rajamine;
- 4) lõppraie.

34. Looduskaitseala valitseja nõusolekuta on piiranguvööndis keelatud:

- 1) olemasolevate maaparandussüsteemide hooldustööd;
- 2) maa kasutamine prügi, väetiste, heitmete ja mürgkemikaalideladustamiskohana;
- 3) mineraalväetiste ja mürgkemikaalide kasutamine põllumajanduskõlvikutel, metsamaadel ning looduslikel rohumaaadel;
- 4) puidu varumine, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja, metsamaterjali väljaveo ning puistu lõppkoosseisu ja täiuse osas;
- 5) uute teede, õhuliinide ja muude kommunikatsioonide rajamine ning uuteehitiste ja rajatiste püstitamine, kusjuures looduskaitseala valitsejal on õigus esitada looduskaitsealastest ja maastikuarhitektuurilistest kaalutlustest lähtuvaid tingimusi ja ettekirjutusi;
- 6) ulukite arvukuse reguleerimine.

35. Piiranguvööndi poollooduslikes kooslustes on nende ilme ja liigilisekoosseisu tagamiseks vajalik kohustuslik tegevus nagu niitmine, karjatamine,veekogu kallaste hooldustööd.

36. Piiranguvööndi metsad kuuluvad hoiumetsa kategooriasse (juhtfunktsioon –looduskaitse; maastikuilme säilitamiseks).

VI. LÕPPSÄTTED

37. Isikud, kes rikuvad käesoleva kaitse-eeskirja nõudeid, kannavad haldus-,kriminaal- või tsiviilvastutust seaduses ettenähtud korras.

38. Käesolevast kaitse-eeskirjast tulenevad vaidlused lahendatakse kohtus,kuid pooled võivad vaidluse lahendamiseks pöörduda ka keskkonnaministri poole.

Kinnitatud
Vabariigi Valitsuse 30. novembri 1995. a.
määrusega nr. 358

Nigula looduskaitseala välispiiri kirjeldus

Nigula looduskaitseala välispiir (edaspidi *piir*) kulgeb Künnapuu talu (19)maa loodenurgast mööda kinnistu läänepiiri lõunasse Urissaare metskonnakvartali 71 põhjatipuni ning seejärel mööda sihiteed edelasse, jätteslooduskaitsealale kvartalid 71, 70, 69, 68, 67, 66 ja 65. Kvartali 65loodenurgast jätkub piir mööda kraavi lõunasse kvartali 77 loodenurgani ningkulgeb piki teid mööda Haavistu talu (A601) põhja- ja läänepiiri, Marina(A602), Saareste (A603), Piiri (A608), Hermiste (A609) ja Nigula talu (A35)läänepiiri. Nigula talu maa lõunatipust suundub piir mööda Häädemeeste jõekraavi edelasse kuni Urissaare metskonna kvartali 101 kirdenurgani, jätkubmööda kvartali 101 põhja- ja läänepiiri ning kvartalite 112 ja 118 läänepiiri.Uuemaa külas järgib piir Soo-otsa (A78), Salumetsa (105) ja Soobiku talu (103)läänepiiri ning Lauka talu (A516) lääne- ja loodepiiri. Edasi kulgeb piir möödaLauka (A516), Suuremetsa (A517) ja Aaviku (A518) talu läänepiiri kuni ida-läänesuunalisekraavini, misjärel suundub mööda kraavi allavoolu kuni Massiaru–Tuulikumaanteeni.

Looduskaitseala lõuna- ja idapiiriks on Massiaru–Tuuliku–Tali maantee kuniKõveri oja truubini, Kõveri oja kraav kuni Soka–Pikksaare teeni, Soka–Pikksaaretee kuni Künnapuu (19a) talu kirdenurgani ning Künnapuu (19a) ja Künnapuu (19)talude põhjapiir kinnistu loodenurgani.

Märkus.

Piirikirjeldus on koostatud tagastatud talumaade osas seisuga 1. september1995. a. ja ülejäänud talumaade osas 1939. aasta kinnistukaardi ning Urissaaremetskonna osas 1986. aasta metsakorralduse andmete alusel.